AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 26.6.2006
COM(2006) 354 végleges

2006/0116 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítása finanszírozási eszközének létrehozásáról

(A demokrácia és az emberi jogok európai eszköze)

(előterjesztő: a Bizottság)

INDOKOLÁS

1. A demokrácia és az emberi jogok előmozdításának új finanszírozási eszközére irányuló javaslat célkitűzése, hogy jogalapot nyújtson az Európai kezdeményezés a demokráciáért és az emberi jogokért (EIDHR) jogutódprogramja számára, amely kezdeményezés két olyan rendeleten alapul, amelyek 2006 végén lejárnak[1].

2. Az EIDHR-hez hasonlóan az új eszköz egyedi küldetése az lesz, hogy segítséget nyújtson a külkapcsolatokban az emberi jogok és a demokrácia előmozdítására vonatkozó EU-s politikai célkitűzések teljesítésében, amint azt a Szerződés elsődleges céljai jelzik[2], valamint ahogyan azt a bizottsági közlemények, az európai parlamenti állásfoglalások és a tanácsi következtetések az évek során megfogalmazták. E célkitűzések globális természetűek, tükröződnek az emberi jogok kérdéseire vonatkozó EU-s iránymutatásokban[3] és különbözőképpen kapnak visszhangot a stabilizációs és társulási folyamatban[4], az európai szomszédpolitikában[5], és az európai fejlesztési konszenzusban[6], valamint az új regionális kezdeményezésekben, mint például az EU Afrika-stratégiájában[7] és az EU Latin-Amerikával való stratégiai partnerségében[8], valamint az EU Ázsiával kapcsolatos politikájában[9]. Az EIDHR legfőbb politikai keretét a 2000-es és 2001-es bizottsági közlemények hozták létre[10].

3. Az új eszközt – az EIDHR-hez hasonlóan – arra tervezték, hogy kiegészítse a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos EU-s politikák végrehajtására vonatkozó különféle egyéb eszközöket, amelyek a politikai párbeszédtől és diplomáciai lépésektől a pénzügyi és technikai együttműködés különféle eszközeiig

---

1 Az 1882/2003/EK rendelettel, a 2240/2004/EK rendelettel és a 2110/2005/EK rendelettel módosított 975/1999/EK tanácsi rendelet; a 907/2003/EK rendelettel, a 2242/2004/EK rendelettel és a 2112/2005/EK rendelettel módosított 976/1999/EK tanácsi rendelet

2 Az EUSz 11. cikkének (1) bekezdése; és az EKSz 177. cikkének (2) bekezdése, valamint 181a. cikkének (1) bekezdése.

3 *Iránymutatások a harmadik országokra irányuló, a halálbüntetésre vonatkozó EU-politikához*, 1998. június; *Iránymutatások a harmadik országokra irányuló, a kínzásra és egyéb kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódra vagy büntetésre vonatkozó EU-politikához*, 2001. április; *EU-iránymutatás a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról*, 2003. december; *EU-iránymutatás az emberi jogvédőkről*, 2004. június.

4 Vö. 2000. novemberi zágrábi csúcs http://europa.eu.int/comm/enlargement/intro/sap/summit_zagreb.htm

5 *Az európai szomszédsági politikár*ól szóló, 2004. május 12-i COM(2004) 373 végleges bizottsági stratégiai dokumentum, 2004. július 14-i tanácsi következtetések.

6 A Tanács és a Tanács keretén belül ülésező tagállamok kormányainak képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság 2005. november 22-i együttes nyilatkozata, *„Európai konszenzus a fejlesztésről”*.

7 A 2005. december 15-16-i Európai Tanácson elfogadott *„Az EU és Afrika: stratégiai partnerség”*

8 *„Erősebb partnerség az EU és Latin-Amerika között”* – 2005. december 8-i COM(2005) 636 végleges bizottsági közlemény

9 *Európa és Ázsia: A fokozott partnerségekre vonatkozó stratégiai keretről* szóló, 2001. szeptember 4-i COM(2001) 469 végleges bizottsági közlemény; *A Délkelet-Ázsiával folytatott új partnerségről* szóló, 2003. július 9-i COM(2003) 399 végleges bizottsági közlemény; *Egy érlelődő partnerség – az EU–Kína közötti kapcsolatokban osztott érdekekről és kihívásokról* szóló, 2003. szeptember 10-i COM(2003) 533 végleges bizottsági politikai dokumentum; *Az EU–India közötti stratégiai partnerségről* szóló, 2004. június 16-i COM(2004) 430 végleges bizottsági közlemény

10 *Az EU választási támogatásáról és megfigyeléséről* szóló, 2000. április 11-i bizottsági közlemény COM(2000) 191 végleges; *Az Európai Uniónak a harmadik országokban az emberi jogok előmozdításában és a demokratizálódásban betöltött szerepe*, 2001. május 8-i COM(2001) 252 végleges

terjednek, beleértve mind a földrajzi, mind pedig a tematikus programokat. Ezen felül ki fogja egészíteni az új stabilitási eszköz egyre inkább a válságokkal kapcsolatos beavatkozásait.

4. Miközben a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos célkitűzések egyre növekvő mértékben vannak e különféle eszközök középpontjában, az új finanszírozási eszköz – globális jellegénél és cselekvési függetlenségénél fogva – egy különös kiegészítő szereppel fog rendelkezni. Csakúgy, mint az EIDHR esetében, ez lehetővé teszi az érzékeny emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos kérdések tekintetében a civil társadalommal folytatott együttműködést, rugalmasságot biztosítva ahhoz, hogy – ellentétben a földrajzi programok hosszú távú programozási megközelítésével – reagáljanak a változó körülményekre vagy támogassák az innovációt. Európai közösségbeli kapacitást is biztosít ahhoz, hogy nemzetközi szinten fejezzék ki és támogassák az egyedi célkitűzéseket és azokat az intézkedéseket, amelyek sem földrajzilag nem kapcsolódnak, és nem is kötődnek a válságokhoz, amelyek viszont transznacionális megközelítést tehetnek szükségessé, vagy pedig mind az EU-n belül, mind pedig a partnerországok körében végzett műveletekkel járhatnak. Biztosítja a szükséges keretet az olyan műveletekhez, mint például az EU – politikai összhangot, egységesített irányítási rendszert és közös működési normákat igénylő – választási megfigyelése.

5. A külső támogatáshoz irányadó szabályozási keret tervezett radikális egyszerűsítésével a Bizottság eredeti szándéka annak javasolása volt, hogy az EIDHR után a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos különös tevékenységének jövőbeli kerete – jogalapként a külső támogatásról szóló négy javasolt rendelet felhasználásával – egy tematikus program formáját öltse[11]. Így a 2005 végén folytatott konzultációkat[12] követően elkészített, a Tematikus program a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására a jövőbeli pénzügyi terv (2007–2013) keretében című közleményt[13] a Bizottság januárban tette közzé. A programozási dokumentumok elkészítése céljából a konzultációk azóta is zajlanak.

6. Az EU demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos cselekvésének különleges jellege miatt – mivel az egy, a Szerződésben szereplő különös elsődleges célhoz kapcsolódik – az Európai Parlament már régóta szükségesnek tart egy külön rendeletet a tematikus programmal szemben, ami az EIDHR eredete is volt. Noha a Bizottság tudomásul veszi a Parlament aggályait, először egy, a külső támogatáshoz irányadó szabályozási keret egyszerűsítésére irányuló, átfogó tervre vonatkozó intézményközi konszenzust kívánt biztosítani. Most, hogy ez biztosnak látszik, a Bizottság úgy véli, hogy immár helyénvaló egy külön rendeletet javasolni.

7. A javaslat visszatükrözi a Tematikus program a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására a jövőbeli pénzügyi terv (2007–2013) keretében című közleményben kidolgozott főbb elképzeléseket, és ily módon figyelembe veszi az ezzel összefüggésben folytatott konzultációkat. A sürgősségre való tekintettel a javasolt rendelet tekintetében nem folytattak további konzultációkat, mivel a

---

11 *Tematikus program a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására a jövőbeli pénzügyi terv (2007–2013) keretében* című 2005. augusztus 3-i COM(2005) 324 végleges bizottság közlemény a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek.

12 Lásd: http://europa.eu.int/comm/external_relations/consultations/er.htm

13 2006. január 25-i COM(2006) 23 végleges

rendeletet időben kell elfogadni ahhoz, hogy a műveletek 2007-től megkezdődhessenek.

8. A javasolt eszköz alapja az EKSz 179. cikkének (1) bekezdése, amely a fejlődő országokkal folytatott fejlesztési együttműködés területén megteendő intézkedésekre terjed ki, valamint az EKSz 181a. cikkének (2) bekezdése, amely a fejlődő országokon kívüli harmadik országokkal folytatott gazdasági, pénzügyi és technikai együttműködés területén megteendő intézkedésekre terjed ki. Ez a jogalap az eszköz globális kiterjesztését biztosítja. A rendelet teljes egészében az EKSz 251. cikke szerinti együttdöntési eljárás alá tartozik.

9. A rendelet szerkezete szorosan követi a külső támogatás tekintetében újonnan javasolt finanszírozási eszközök szerkezetét, amelyek mind a 2007–2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv keretén belül fognak működni[14]. A rendelet három címre oszlik, amelyek a demokrácia és az emberi jogok európai eszközének célkitűzéseire és hatályára (I. cím – 1–3. cikk), az eszköz végrehajtásának általános szabályaira (II. cím – 4–15. cikk), valamint a záró rendelkezésekre (III. cím – 16–20. cikk) vonatkoznak.

10. Az I. cím 1. cikkében szereplő rendelkezés visszatükrözi az eszköz tekintetében a *Tematikus program a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására a jövőbeli pénzügyi terv (2007–2013) keretében* című bizottsági közleményben[15] kidolgozott és ismertetett stratégiai célkitűzéseket. A 2. cikk az eszköz szerinti – az 1. cikk értelmében kidolgozott célkitűzések elérésével kapcsolatos – támogatási területekre vonatkozik. Az egyes területeken belül az egyedi tevékenységek jegyzéke nem kimerítő, és az az egyedi szükségletekre válaszként juttatott támogatás nyújtása során kiegészíthető. A 2. cikk (3) bekezdése a közösségi támogatás Európai Unión belüli végrehajtásának lehetőségéről rendelkezik, azzal a feltétellel, hogy a támogatott tevékenység közvetlenül kapcsolódik a harmadik országokban bekövetkező helyzetekhez. Ez különösen a kínzás Európai Unióban letelepedett áldozataival foglalkozó rehabilitációs központokra, és a kizárólag a célzott harmadik országon kívül végrehajtható intézkedésekre vonatkozik.

11. Az I. cím 3. cikke megállapítja a rendelet végrehajtásának általános elveit, nevezetesen, hogy

- a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze szerinti támogatásnak ki kell egészítenie az abban a rendelkezésben említett, egyéb finanszírozási eszközök szerinti támogatásokat,
- a támogatás összhangban van az EU-nak az azon a területen meglévő, vonatkozó politikáival,
- biztosítják a koordinációt a tagállamok megfelelő támogatási programjaival,
- törekszenek az Európai Parlamenttel és civil társadalommal történő információcserére.

14 Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI), Fejlesztési Együttműködési és Gazdasági Együttműködési Eszköz (DCECI), Stabilitási Eszköz (IfS)

15 2006. január 25-i COM(2006) 23 végleges

12. A II. cím 4–6. cikke a külső közösségi támogatás nyújtására vonatkozó általános eljárási keretet írja le. Ez megfelel a Közösség külső támogatásai irányítási reformjában megállapított iránymutatásoknak[16], valamint figyelembe veszi az azóta megszerzett tapasztalatokat és innovációt. Az 5. cikk a stratégiai dokumentumon és annak módosításain keresztül az eszköz szerinti támogatás programozására irányuló eljárást állapítja meg. A stratégiai dokumentumot *A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó tematikus programokról szóló stratégiai dokumentumra vonatkozó közös keret és eljárás*[17] című dokumentummal összhangban dolgozzák ki. A stratégiai dokumentumot a Bizottság bizottsági határozat formájában fogadja el azt követően, hogy megszerezte azon irányítóbizottság kedvező véleményét, amely a tagállamok képviselőiből áll, és amelynek elnöke egy bizottsági képviselő (16. cikk). A közösségi támogatásnak a tagállamok, valamint az adományozók és szereplők támogatásaival meglévő, megfelelő kiegészítő jellegének biztosítása érdekében a programozási eljárás során konzultációkat tartanak, beleértve a civil társadalom képviselőivel folytatott konzultációkat is.

13. A 6. cikk előírja, hogy az eszköz szerinti finanszírozási határozatokat a Bizottság általában a stratégiai dokumentumokon és azok módosításain alapuló éves cselekvési programok formájában fogadja el. Az éves cselekvési program tartalmazza a finanszírozásnak az e rendelet 8. és 12. cikke értelmében vett valamennyi típusát, és különösen a tartalmazza a költségvetési rendelet[18] 110. cikkének (1) bekezdése alapján kidolgozott éves munkaprogramot. Az éves cselekvési program módosításait a Bizottság az irányítóbizottság kedvező véleményének megszerzését követően fogadja el. Amennyiben a módosítások nem haladják meg az éves cselekvési programnak juttatott teljes összeg 20%-át, a Bizottság tájékoztatja az irányítóbizottságot és az Európai Parlamentet. Kivételes esetekben (7. cikk) és a támogatási intézkedések finanszírozása esetében (8. cikk), a Bizottság a stratégiai dokumentum hatálya alá nem tartozó finanszírozási határozatokat is hozhat.

14. A különös intézkedésekről szóló 7. cikk megnöveli a Közösségnek az előre nem látott helyzetekre és fejleményekre való reagálási képességét, valamint különös rugalmasságot vezet be a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása területén meglévő külső kiegészítő közösségi támogatás hatékony végrehajtása tekintetében. Így a Bizottság határozhat az eredetileg a stratégiai dokumentum hatálya alá nem tartozó támogatási intézkedésekről. Mivel a bizottsági határozatokat a stratégiai dokumentum alkalmazási körén kívül hozzák – amint azt az irányítóbizottság jóváhagyta –, az 5 millió eurót meghaladó intézkedésekre vonatkozó finanszírozási határozatokat az irányítóbizottság kedvező véleményétől tették függővé. Amennyiben az egyedi támogatási intézkedés 5 millió euró alatt marad, a Bizottság az irányítóbizottságot és az Európai Parlamentet az elfogadástól számított egy hónapon belül tájékoztatja.

15. A 8. cikk lehetővé teszi a Közösség számára, hogy működési és igazgatási kiadásokkal finanszírozza a rendelet végrehajtásához és célkitűzéseinek eléréséhez

---

16 *A külső támogatások irányítási reformjáról*, 2000. május 16-i SEC (2000) 814

17 A Szolgálatközi Minőségi Támogatási Csoport által [dátummal kiegészítendő]-án/-én jóváhagyott bizottsági munkadokumentum

18 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet, HL L 248., 2002.9.16., 1. o.

szükséges hiteltámogatási intézkedéseket. Amennyiben a támogatási intézkedéseket a stratégiai dokumentum alkalmazási körén kívül finanszírozzák, a 8. cikk (3) bekezdése előírja, hogy azokat az egyedi intézkedésekkel azonos módon fogadják el.

16. A 9. cikk felsorolja az e rendelet értelmében támogatásra jogosult szerveket, testületeket és intézményeket. A jelenlegi gyakorlattal és a más külső támogatási eszközökre vonatkozó rendelkezésekkel összhangban a 9. cikk (1) bekezdése széles alapokon nyugvó támogathatóságot ír elő, amit a 9. cikk (2) bekezdésében szereplő kimentési záradék egészít ki, amely értelmében a 9. cikk (1) bekezdésében fel nem sorolt testületek vagy szereplők az e rendelet szerinti támogatásokkal támogathatónak tekinthetők, feltéve, hogy az a rendelet célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

17. A 10. cikk lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy az e rendelet alapján finanszírozott intézkedéseket a költségvetési rendeletben előírt irányítási módszerek felhasználásával irányítsa (centralizált irányítás vagy a nemzetközi szervezetekkel közösen végzett irányítás). A költségvetési rendelet 54. cikkével összhangban a 10. cikk (2) bekezdése megállapítja a költségvetési végrehajtási feladatoknak a nemzeti állami testületekre vagy a magánjog hatálya alá tartozó, közfeladatot ellátó testületekre történő átruházására vonatkozó kritériumait.

18. A II. cím 11. és 12. cikke a stratégiai dokumentumról (5. cikk), az éves cselekvési programokról (6. cikk), az egyedi intézkedésekről (7. cikk) és a támogatási intézkedésekről (8. cikk) szóló bizottsági határozatok alapján sorolja fel a költségvetési kötelezettségvállalások formáit és a finanszírozási típusokat. A költségvetési rendelet 108. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján a 12. cikk c) pontja az Emberi Jogokkal és a Demokratizálódással Foglalkozó Európai Egyetemközi Központot (EIUC) határozza meg az emberi jogokkal és a demokratizálódással kapcsolatos programban és az EU–ENSZ ösztöndíjprogramban a mesterfokozat megszerzésének folytatását biztosító, az e rendelet szerinti támogatások potenciális kedvezményezettjeként. Az Európai Egyetemközi Központ jelenlegi finanszírozásának jogalapja 2006 végén lejár[19]. A 12. cikk a tagállamokkal, más adományozó országokkal, nemzetközi és regionális szervezetekkel, valamint egyéb szervekkel közös társfinanszírozás lehetőségét is megnyitja.

19. A II. cím 13. cikke meghatározza az e rendelet értelmében finanszírozott támogatások és közbeszerzési szerződések odaítélésében való részvétel szabályait. A 13. cikk lehetővé teszi különösen a harmadik országok olyan természetes és jogi személyei számára, akik megnyitják saját támogatási eljárásaikat és közbeszerzésüket az EU tagállamai számára, hogy részt vegyenek az e rendelet szerinti támogatások odaítélésében és közbeszerzési eljárásokban. A rendelkezések megfelelnek a közösségi külső támogatáshoz való csatlakozásról szóló, megszüntetett rendeleteknek[20].

20. A II. cím 15. cikke kötelezi a Bizottságot, hogy ellenőrizze, felülvizsgálja és rendszeresen értékelje az e rendelet szerinti programozásának hatékonyságát. A

---

19 Az oktatás és a képzés terén európai szintű tevékenységet folytató szervezeteket támogató, illetve meghatározott tevékenységeket előmozdító közösségi cselekvési program létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 791/2004/EK európai parlamenti és tanácsi határozat, HL L 138., 2004.04.30., 31. o.

20 HL L 344., 2005.12.27., 1. o., HL L 344., 2005.12.27., 23. o.

tagállamok és az Európai Parlament tájékoztatási és megvitatási célból megkapják a vonatkozó jelentéseket.

21. A III. cím 16–20. cikke tartalmazza a tagállamok képviselőiből álló irányítóbizottságnak a Tanács komitológiai határozatával[21] összhangban történő létrehozásával (16. cikk), az e rendelet szerinti támogatási intézkedések végrehajtásáról a Bizottság által elkészítendő éves jelentéssel (17. cikk), a rendelet végrehajtására vonatkozó pénzügyi referenciaösszeggel (18. cikk), és az e rendeletnek a végrehajtás után négy évvel a Bizottság javaslata alapján történő módosításával (19. cikk) kapcsolatos záró rendelkezéseket.

22. A III. cím 20. cikke meghatározza, hogy a rendeletet 2007. január 1-jétől egy 2013. december 31-ig tartó hétéves időszakon keresztül kell alkalmazni. A rendelet 2007. január 1-jéig történő hatálybalépése létfontosságú a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása területén meglévő külső kiegészítő támogatás jogalapja 2006. december 31-én túli folytonosságának biztosításához. Ebben az időpontban járnak le a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos európai kezdeményezés jelenlegi jogalapjai. A demokráciára és az emberi jogokra irányuló külső támogatásnak a 2007-es költségvetésbe történő felvételéhez ennélfogva e rendelet 2007. január 1-jéig történő hatálybalépésére van szükség.

21 1999/468/EK tanácsi határozat, HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

2006/0116 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítása finanszírozási eszközének létrehozásáról

(A demokrácia és az emberi jogok európai eszköze)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 179. cikke (1) bekezdésére, valamint 181a. cikkének (2) bekezdésére

tekintettel a Bizottság javaslatára,[1]

a Szerződés 251. cikkében említett eljárással összhangban eljárva,[2]

mivel:

(1) A Közösség külső támogatásának hatékonyabbá tétele érdekében a támogatás megtervezésére és nyújtására új keretet javasolnak. A(z) [...]/EK tanácsi rendelet létrehozza a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok számára nyújtott közösségi támogatás Előcsatlakozási Támogatási Eszközét (IPA). A(z) […]/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet létrehozza az EU európai szomszédsági politikája számára közvetlen támogatást nyújtó Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszközt. A(z) […]/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet létrehozza a Fejlesztési Együttműködési és Gazdasági Együttműködési Finanszírozási Eszközt. A(z) […]/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet létrehozza a válsághelyzetekben és a kialakulóban lévő válságokban, valamint a különös globális és transzregionális fenyegetések esetén támogatást nyújtó stabilitási finanszírozási eszközt. Ez a rendelet létrehozza a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdításának európai eszközét (EIDHR);

(2) Az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy az Unió a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvein alapul, amely alapelvek közösek a tagállamokban. Az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikke értelmében bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja ezeket az alapelveket;

---

1 HL C […], […],[…].o.
2 HL C […], […], […]. o.

(3) A demokrácia és a jogállamiság, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok előmozdítása a Közösség fejlesztési politikájának, valamint a harmadik országokkal folytatott gazdasági, pénzügyi és technikai együttműködés elsődleges célkitűzése. A demokratikus elvek és az emberi jogok tiszteletben tartására, előmozdítására és védelmére irányuló kötelezettségvállalás a Közösség harmadik országokkal meglévő szerződéses kapcsolatainak egyik alapvető eleme[3];

(4) A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által elfogadott Európai Fejlesztési Konszenzus[4] hangsúlyozza, hogy „az emberi jogok védelme, a jó kormányzás és a demokratizálódás felé tett előrelépések alapvető fontossággal bírnak a szegénység csökkentése és a fenntartható fejlődés szempontjából”;

(5) A finanszírozási eszköz hozzájárul az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának a demokrácia és a jogállamiság fejlesztésére és konszolidációjára, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartására irányuló célkitűzésének eléréséhez;

(6) A demokrácia és a jogállamiság fejlesztéséhez és konszolidációjához, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásához történő közösségi hozzájárulás a Nemzetközi Emberi Jogi Kódexben[5], és az Egyesült Nemzetek keretében elfogadott bármely más egyetemes emberi jogi eszközben megállapított általános elvekben gyökerezik;

(7) A demokrácia és az emberi jogok szétválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz. A szólásszabadság és az egyesülési szabadság a politikai pluralizmus és a demokratikus fejlődés előfeltételei, míg a demokratikus kontroll és a hatáskörök szétválasztása alapvető a független igazságszolgáltatás és a jogállamiság fenntartásához, amelyek viszont az emberi jogok hatékony védelméhez szükségesek;

(8) Az emberi jogok az egyetemesen elfogadott nemzetközi normák tükrében is vizsgálhatók, de a demokráciát egy belülről létrejövő olyan folyamatnak kell tekinteni, amely magában foglalja a társadalom valamennyi rétegét, valamint az intézmények egy meghatározott körét, amelynek biztosítania kell a részvételt, a képviseletet, az érzékenységet és az elszámoltathatóságot. Noha az emberi jogok kultúrájának kiépítésére és fenntartására, valamint a demokráciának a polgárok számára való működőképessé tételére irányuló feladat különösen sürgős és nehéz a kialakulóban lévő demokráciákban, alapvetően olyan folyamatos kihívás, amelynek megfelelni elsősorban az érintett ország népének feladata;

(9) Annak érdekében, hogy a fenti kérdésekkel a demokráciára és az emberi jogokra irányuló európai kezdeményezés jogalapjául szolgáló és 2006. december 31-én lejáró

---

3 *A demokratikus elvek és az emberi jogok tiszteletben tartásának a Közösség és a harmadik országok között létrejött megállapodásokba történő felvételéről* szóló, 1995. május 23-i bizottsági közlemény COM(1995) 216

4 HL C 46., 2006.02.24., 1. o.

5 A Nemzetközi Emberi Jogi Kódex a következőket tartalmazza: az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány, a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány, és a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmánynak a halálbüntetés eltörlését célzó második fakultatív jegyzőkönyve

975/1999/EK tanácsi rendelet[6] és a 976/1999 tanácsi rendelet[7] lejárta után is hatékony, időszerű és rugalmas módon tudjanak foglalkozni, olyan egyedi pénzügyi forrásokra és egy olyan önálló finanszírozási eszközre van szükség, amelyek képesek továbbra is függetlenül működni, miközben továbbra is kiegészítik a humanitárius segítségnyújtást és a hosszú távú fejlesztési és együttműködési finanszírozási eszközöket;

(10) Az e rendelet szerinti közösségi támogatást arra szánták, hogy az kiegészítse a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos EU-s politikák végrehajtásának különféle, a politikai párbeszédtől és a diplomáciai lépésektől a pénzügyi és technikai együttműködés különféle eszközeiig – beleértve mind a földrajzi, mind pedig a tematikus programokat – terjedő egyéb eszközeit. Ezen kívül ki fogja egészíteni a stabilitási eszköz még inkább a válságokkal kapcsolatos beavatkozásait;

(11) Különösen – az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz, az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz, a Fejlesztési Együttműködési és a Gazdasági Együttműködési Eszköz, az AKCS-országokkal megkötött Cotonou-i Megállapodás és a Stabilitási Eszköz értelmében elért együttműködés keretében a partnerországokkal meghatározott intézkedések mellett és azok kiegészítéseként – a Közösség e rendelet értelmében olyan támogatást nyújt, ami az emberi jogokkal és a demokratizálódással kapcsolatos globális, regionális és nemzeti kérdéseket a civil társadalommal partnerségben kezeli;

(12) Ezen túlmenően, miközben a demokráciával és az emberi jogokkal kapcsolatos célkitűzések egyre növekvő mértékben vannak e különféle eszközök középpontjában, az új finanszírozási eszköz – globális jellegénél és a harmadik országok hatóságainak hozzájárulásától való cselekvési függetlenségénél fogva – egy különös kiegészítő szereppel fog rendelkezni. Ez lehetővé teszi az érzékeny emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos kérdések tekintetében a civil társadalommal folytatott együttműködést, rugalmasságot biztosítva ahhoz, hogy reagáljanak a változó körülményekre vagy támogassák az innovációt. Közösségi kapacitást is biztosít ahhoz, hogy nemzetközi szinten fejezzék ki és támogassák azon egyedi célkitűzéseket és intézkedéseket, amelyek földrajzilag nem kapcsolódnak, és nem is kötődnek a válságokhoz, viszont transznacionális megközelítést tehetnek szükségessé, vagy pedig mind a Közösségen belül, mind pedig a harmadik országokban végzett műveletekkel járhatnak. Biztosítja a szükséges keretet az olyan műveletekhez, mint például az EU – politikai összhangot, egységesített irányítási rendszert és közös működési normákat igénylő – választási megfigyelése;

(13) „A külső támogatások területén a Bizottság által képviselt Közösség és a tagállamok közötti működési koordináció megerősítéséről” szóló 2001-es iránymutatások hangsúlyozzák a demokratizálódás támogatása és az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása világszintű előmozdításának területén meglévő EU-s külső támogatások fokozott koordinációjának szükségességét. A Bizottság és a tagállamok biztosítják, hogy támogatási intézkedéseik kiegészítik egymást;

---

6 A legutóbb a 2005/2110/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 344., 2005.12.27., 1. o.) módosított rendelet, HL L 120., 1999.05.08., 1. o.

7 A legutóbb a 2112/2005/EK tanácsi rendelettel (HL L 344., 2005.12.27., 23. o.) módosított rendelet, HL L 120., 1999.5.8., 8. o

(14) A demokrácia és az emberi jogok előmozdítására irányuló közösségi támogatás jelentőssége és hatálya arra szólítja fel a Bizottságot, hogy törekedjen rendszeres és gyakori információcserére az Európai Parlamenttel.

(15) A Bizottságnak a programozási folyamathoz megfelelő lehető leghamarabbi időpontban kell konzultálnia a civil társadalom képviselőivel, valamint más adományozókkal és szereplőkkel annak érdekében, hogy megkönnyítse hozzájárulásaikat, valamint hogy biztosítsa azt, hogy a támogatási tevékenységek a lehető legjobban kiegészítik egymást;

(16) A Közösségnek képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan reagáljon kivételes körülmények esetén, valamint az előre nem látott igényekre, annak érdekében, hogy fokozza a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása tekintetében tett kötelezettségvállalásának hitelességét és hatékonyságát azokban az országokban, ahol az ilyen helyzetek felmerülnek. Ez szükségessé teszi annak lehetőségét, hogy a Bizottság a stratégiai dokumentum hatálya alá nem tartozó egyedi intézkedésekről döntsön. Ez a támogatásirányítási eszköz megfelel az egyéb külső támogatási finanszírozási eszközökben szereplő támogatásirányítási eszközöknek;

(17) Ez a rendelet létrehozza a program teljes időtartamára vonatkozó pénzügyi keretet, ami a költségvetési hatóság fő referenciapontja lesz *az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a költségvetési fegyelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodás* 37. pontja értelmében;

(18) A finanszírozás jogalapjául szolgáló, az oktatás és a képzés terén európai szintű tevékenységet folytató szervezeteket támogató, illetve meghatározott tevékenységeket előmozdító közösségi cselekvési program létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 791/2004/EK európai parlamenti és tanácsi határozat[8] 2006 végén történő lejártán túl az emberi jogok és a demokratizálódás témájában európai mesterfokozat, továbbá egy EU–ENSZ ösztöndíjprogram létrehozásával pénzügyi támogatást kell biztosítani az Emberi Jogokkal és a Demokratizálódással Foglalkozó Európai Egyetemközi Központ számára;

(19) Az ezen rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal[9] összhangban kell elfogadni.

(20) Az arányosság elvével összhangban ezen rendelet alapvető célkitűzéseinek elérése érdekében szükséges és helyénvaló megállapítani a demokrácia és az emberi jogok európai eszközére vonatkozó szabályokat. Ez a rendelet – a Szerződés 5. cikkének harmadik bekezdésével összhangban – nem megy túl azon, mint ami a kívánt célkitűzés eléréséhez szükséges.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

8 HL L 138., 2004.04.30., 31. o.
9 HL C 184., 1999.07.17., 23. o.

I. CÍM
CÉLKITŰZÉSEK ÉS HATÁLY

1. cikk
Célkitűzések

(1) Ez a rendelet létrehozza a demokrácia és az emberi jogok európai eszközét, amely alapján a Közösség – a harmadik országokkal folytatott fejlesztési együttműködésre, valamint gazdasági, pénzügyi és technikai együttműködésre vonatkozó közösségi politika keretén belül – támogatást nyújt a demokrácia és a jogállamiság, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának fejlesztéséhez és konszolidációjához.

(2) Az ilyen támogatás különösen a következőkre irányul:

a) az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának erősítése ott, ahol azok a leginkább veszélyeztetettek, valamint az elnyomás és a visszaélés áldozatai számára és a velük való szolidaritás;

b) a civil társadalom szerepének növelése az emberi jogok és a demokratikus reformok előmozdításában, a politikai részvétel és képviselet kialakításában, valamint a konfliktusmegelőzés támogatásában;

c) az emberi jogok, a jogállamiság védelmére és a demokrácia előmozdítására vonatkozó nemzetközi keret támogatása;

d) a választási megfigyelés továbbfejlesztésén és a támogatáson keresztül a demokratikus választási eljárásokba vetett bizalom kiépítése.

2. cikk
Hatály

(1) Az 1. és 3. cikkre való tekintettel a közösségi támogatás a következő területekhez kapcsolódik:

a) a demokrácia és a demokratizálódás eljárásainak támogatása, különösen a civil társadalom alábbiakban felsorolt szerepének növelésével

i. a polgárok politikai részvételének és képviseletének fejlesztése, a civil társadalom párbeszédre és együttműködésre való ösztönzése, és a peremre szorult társadalmi rétegek jogokkal való felruházásának elősegítése;

ii. a részvételi határozathozatali eljárások ösztönzése nemzeti, regionális és helyi szinten, a férfiak és nők egyenlő részvételének előmozdítása a civil társadalomban, valamint a gazdasági és politikai életben;

iii. a szólás- és gyülekezési szabadság, a független és felelős média, az információhoz való akadálytalan hozzáférés, valamint az egyesülési szabadság előmozdításával a kölcsönös tisztelet és a pluralizmus elősegítése mind a civil társadalom szintjén, mind pedig politikai szinten;

iv. a jogállamiság, továbbá a jogi reformok, az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítése, valamint a büntetlenség elleni küzdelem ösztönzése, az átmeneti igazságszolgáltatás és az egyeztetési mechanizmusok létrehozásához való hozzájárulás, beleértve az *ad hoc* nemzetközi törvényszékek és a Nemzetközi Büntetőtörvényszék létrehozásának és működésének támogatását;

v. a hatékony demokratikus elszámoltathatóság és átláthatóság – beleértve a biztonsági szektor átláthatóságát – elérésére irányuló reformok támogatása, a korrupció elleni intézkedések ösztönzése;

vi. konfliktusmegelőzési és konfliktuskezelési megközelítések alkalmazása, az erőszakos konfliktusok elhárítása, az alapul szolgáló okok kezelése és az eltérő érdekek megfelelő mederben tartására és irányítására vonatkozó, megfelelő demokratikus eljárások kidolgozása céljából;

b) az emberi jogok és az alapvető szabadságok előmozdítása és védelme, amint az az emberi jogok és egyéb, a polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogokkal kapcsolatos nemzetközi eszközök egyetemes nyilatkozataiban szerepel. Ez magában foglalja a következők támogatását a civil társadalmon keresztül:

i. a halálbüntetés eltörlése, a kínzás és az embertelen bánásmód megakadályozása, a kínzások, valamint az emberi jogokkal való visszaélések áldozatainak rehabilitációja;

ii. emberi jogvédők;

iii. a rasszizmus és az idegengyűlölet, valamint a bármilyen alapon történő megkülönböztetés elleni küzdelem;

iv. kisebbségek, etnikai csoportok és bennszülött népek;

v. a nők jogai;

vi. a gyermekek jogai;

vii. a legfontosabb munkaügyi normák;

viii. oktatás, képzés és ellenőrzés az emberi jogok és a demokrácia területén;

c) az emberi jogok, a jogállamiság védelmére és a demokrácia előmozdítására vonatkozó nemzetközi keret támogatása, különösen a következőkkel:

i. támogatás nyújtása az emberi jogokra, az igazságszolgáltatásra és a demokráciára vonatkozó egyedi nemzetközi és regionális eszközök tekintetében;

ii. a többoldalú és a regionális szervezetekkel folytatott együttműködés elősegítése;

iii. a nemzetközi humanitárius jog betartásának előmozdítása;

d) a demokratikus választási eljárásokba vetett bizalom kiépítése, különösen a következőkön keresztül:

i. az Európai Unió választási megfigyelési küldöttségeinek kiküldése;

ii. a választási megfigyelési kapacitás regionális és helyi szinten történő fejlesztéséhez való hozzájárulás, valamint a választási eljárásban való részvétel és az abba vetett bizalom fokozására irányuló kezdeményezések támogatása;

(2) A megfelelő mértékben figyelembe veszik a nemek közötti egyenlőség, a gyermekek jogainak, a bennszülött népek jogainak előmozdítását, valamint a konfliktusmegelőzést az e rendeletben említett valamennyi támogatási intézkedésben.

(3) A támogatási intézkedések globális vagy regionális alapon, illetve harmadik országok területein is végrehajthatók. Egy tagállam területén végrehajtott támogatási intézkedéseknek közvetlenül kapcsolódniuk kell a harmadik országokban felmerülő helyzetekhez.

3. cikk
A közösségi támogatás kiegészítő jellege és összhangja

(1) Az e rendelet szerinti közösségi támogatás kiegészíti az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz, az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz, a Fejlesztési Együttműködési és Gazdasági Együttműködés Eszköz létrehozásáról szóló rendeletekben az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött partnerségi megállapodást[10], továbbá a Stabilitási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletben előírt támogatást. Az e rendelet szerinti közösségi támogatás akkor és olyan mértékben nyújtható, ha egy megfelelő támogatás ezen eszközök alapján önmagában nem nyújtható, vagy ha a támogatás ezen rendelet alapján hatékonyabban nyújtható.

(2) A Bizottság biztosítja, hogy az e rendelet alapján elfogadott intézkedések összhangban vannak a Közösség átfogó stratégiai politikai keretével, különösen a fenti eszközök célkitűzéseivel, valamint más, vonatkozó közösségi intézkedésekkel, és az Európai Unióról szóló szerződés szerinti intézkedésekkel.

(3) A közösségi és a tagállami támogatási intézkedések hatékonyságának és összhangjának fokozása érdekében a Bizottság – mind a határozathozatal, mind pedig a történések szintjén – előmozdítja a saját tevékenységei, valamint a tagállamok tevékenységei közötti szoros koordinációt. A koordináció magában foglalja a támogatási ciklus különböző szakaszaiban folytatott rendszeres

10 HL L 317., 2000.12.15., 3. o.; HL L 385., 2004.12.29., 88. o.

konzultációkat és a lényeges információk gyakori cseréjét**,** különösen a támogatott terület szintjén, és ez a Közösség és a tagállamok programozási eljárásaiban kulcsfontosságú lépést képez.

(4) A Bizottság rendszeres információcserére törekszik az Európai Parlamenttel.

(5) A Bizottság párbeszédet folytat a civil társadalommal az ezen rendelet célkitűzéseinek végrehajtásáról.

II. CÍM
VÉGREHAJTÁS

4. cikk
A végrehajtás általános kerete

Az e rendelet szerinti közösségi támogatást a következő intézkedéseken keresztül hajtják végre:

a) a stratégiai dokumentum és adott esetben annak módosításai;

b) az éves cselekvési programok;

c) egyedi intézkedések.

5. cikk
A stratégiai dokumentum és annak módosításai

(1) A stratégiai dokumentum meghatározza az e rendelet szerinti közösségi támogatásra vonatkozó közösségi stratégiát, a Közösség prioritásait, a nemzetközi helyzetet és a főbb partnerek tevékenységeit.

(2) A stratégiai dokumentum meghatározza a Közösség általi finanszírozásra kiválasztott, prioritást élvező területeket, az egyedi célkitűzéseket, a várható eredményeket és a teljesítménymutatókat. Ezen felül megadja – mind az átfogó, mind pedig prioritást élvező területenkénti – jelzésértékű pénzügyi eloszlást; ez adott esetben besorolás formájában is megadható.

(3) A stratégiai dokumentumot és annak bármely módosítását vagy kiterjesztését a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban fogadják el. Azok nem terjedhetnek túl az e rendelet érvényességi időszakán. A stratégiai dokumentumot félidőben, valamint szükség esetén ad hoc jelleggel felülvizsgálják.

(4) Az együttműködési tevékenységeik közötti kiegészítő jelleg előmozdítása érdekében a Bizottság és tagállamok, valamint az adományozók és a szereplők – beleértve a civil társadalom képviselőit – a programozási eljárás korai szakaszában konzultálnak egymással.

6. cikk
Éves cselekvési programok

(1) A 7. cikk sérelme nélkül a Bizottság az 5. cikkben említett stratégiai dokumentum és módosításai alapján éves cselekvési programokat fogad el.

(2) Az éves cselekvési programok meghatározzák az elérni kívánt célkitűzéseket, a beavatkozás területeit, a várható eredményeket, az irányítási eljárásokat és a tervezett finanszírozás teljes összegét. A programok tartalmazzák a finanszírozandó műveletek leírását, feltüntetik az egyes műveletek tekintetében szétosztandó összegeket, és

tartalmaznak egy jelzésértékű végrehajtási menetrendet. A célkitűzéseknek mérhetőknek kell lenniük, és rendelkezniük kell időhöz kötött viszonyítási pontokkal.

(3) Az éves cselekvési programokat és azok bármely módosítását vagy kiterjesztését a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban fogadják el. Amennyiben az éves cselekvési programok módosításai vonatkozásukban nem haladják meg a kiosztott teljes összeg 20%-át, úgy az ilyen módosításokat a Bizottság fogadja el. Erről tájékoztatja a 16. cikk (1) bekezdésében említett bizottságot.

(4) Amennyiben egy éves cselekvési programot még nem fogadtak el, a Bizottság az 5. cikkben említett stratégiai dokumentum alapján az éves cselekvési programokra vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal megegyező szabályok és eljárások mellett kivételesen elfogadhat az éves cselekvési programban elő nem írt intézkedéseket.

7. cikk
Egyedi intézkedések

(1) Az 5. cikk ellenére előre nem látott igények vagy kivételes körülmények esetén a Bizottság a stratégiai dokumentumban nem szereplő egyedi intézkedéseket fogadhat el.

(2) Az egyedi intézkedések meghatározzák az elérni kívánt célkitűzéseket, a tevékenységi területeket, a várható eredményeket és a tervezett finanszírozás teljes összegét. Az intézkedések tartalmazzák a finanszírozandó műveletek leírását, feltüntetik az egyes műveletek tekintetében szétosztandó összegeket, és tartalmaznak egy jelzésértékű végrehajtási menetrendet.

(3) Amennyiben az ilyen intézkedések költsége meghaladja az 5 millió eurót, a Bizottság azokat a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban fogadja el.

(4) Az 5 millió eurót el nem érő egyedi intézkedések vonatkozásában a Bizottság az intézkedéseket a határozat elfogadásától számított egy hónapon belül tájékoztatás céljából megküldi a tagállamoknak, .

8. cikk
Támogatási intézkedések

(1) Az e rendelet szerinti közösségi finanszírozás kiterjedhet az ezen rendelet végrehajtásához, valamint célkitűzéseinek eléréséhez közvetlenül szükséges tevékenységek – mint például tanulmányok, ülések, információs, képzési és közzétételi tevékenységek – előkészítésével, nyomon követésével, ellenőrzésével, vizsgálatával és értékelésével kapcsolatos kiadásokra, az információcserét szolgáló számítógépes hálózatokkal kapcsolatos kiadásokra, és bármely más, a program irányításához szükséges igazgatási vagy technikai segítségnyújtásra. Adott esetben kiterjedhet a támogatási intézkedések közösségi jellegének hangsúlyozására irányuló cselekvésekkel, a támogatási intézkedések célkitűzéseinek és eredményeinek az érintett országok nyilvánossága számára történő kifejtésére irányuló tevékenységekkel kapcsolatos kiadásokra.

(2) A közösségi finanszírozás kiterjedhet az igazgatási támogatással foglalkozó bizottsági küldöttségek által az e rendelet alapján finanszírozott műveletek irányításához szükséges kiadásaira.

(3) A Bizottság az 5. cikkben említett stratégiai dokumentumban nem szereplő támogatási intézkedéseket a 7. cikk (3) és (4) bekezdésével összhangban fogadja el.

9. cikk
Támogathatóság

1. A 13. cikk sérelme nélkül a 6. és 7. cikkben említett támogatási intézkedések végrehajtása céljából a következő testületek és szereplők jogosultak az e rendelet szerinti támogatásra:

a) civil társadalmi és közösségi szervezetek, valamint ezek nemzeti, regionális, és nemzetközi szintű hálózatai;

b) állami vagy magánszektorba tartozó nonprofit ügynökségek, intézmények és szervezetek, valamint ezek nemzeti, regionális, és nemzetközi szintű hálózatai;

c) nemzetközi és regionális kormányközi szervezetek;

d) természetes személyek, amennyiben ez a rendelet célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt testületek vagy szereplők is támogathatók, amennyiben ez a rendelet célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

10. cikk
Irányítási eljárások

(1) Az e rendelet alapján finanszírozott támogatási intézkedéseket az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelettel[11] és annak bármely módosításával összhangban, centralizáltan vagy a nemzetközi szervezetekkel közös irányítással hajtják végre azon rendelet 53. cikkének (1) bekezdésével összhangban.

(2) A Bizottság az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 54. cikkével összhangban határozhat úgy, hogy a közhatalmi feladatokkal, és különösen a költségvetés-végrehajtási feladatokkal az azon rendelet 54. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett testületeket bízza meg.

11. cikk
Költségvetési kötelezettségvállalások

(1) A költségvetési kötelezettségvállalásokat a Bizottság által a 6., 7. és 8. cikkel összhangban meghozott határozatok alapján teszik meg.

11 HL L 248., 2002.09.16., 1. o.

(2) A közösségi finanszírozás jogi formái a következők lehetnek, többek között:

a) támogatási megállapodások, támogatási határozatok vagy hozzájárulási megállapodások;

b) az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 54. cikke szerinti megállapodások;

c) közbeszerzési szerződések;

d) munkaszerződések.

12. cikk
A finanszírozás típusai

(1) A közösségi finanszírozás formái a következők lehetnek:

a) projektek és programok;

b) a 9. cikk (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt nemzetközi és regionális kormányközi szervezetek által benyújtott projektek finanszírozásához nyújtott támogatások;

c) az Emberi Jogokkal és Demokratizálódással Foglalkozó Európai Egyetemközi Központ (EIUC) – különösen az emberi jogok és a demokratizálódás területén szerezhető európai mesterfokozat és az EU–ENSZ ösztöndíjprogram, melyek mindegyike teljes egészében hozzáférhető harmadik országok állampolgárai számára –, valamint az emberi jogokat és a demokratizálódást előmozdító egyéb oktatási, képzési és kutatási tevékenységekkel kapcsolatos működési költségeinek támogatása;

d) az olyan nemzetközi alapokhoz való hozzájárulás, mint például a nemzetközi vagy a regionális szervezetek által irányított alapok;

e) az Európai Unió választási megfigyelési kiküldetéseinek hatékony végrehajtásával kapcsolatos emberi és anyagi források;

f) az 1605/2002/EK, Euratom rendelet[12] 88. cikkében meghatározott közbeszerzési szerződések.

(2) Az e rendelet alapján finanszírozott intézkedések különösen következőkből származó társfinanszírozással támogathatók:

a) tagállamok és helyi hatóságaik, és különösen köz- és állami ügynökségek;

b) egyéb adományozó országok, és különösen köz- és állami ügynökségek;

c) nemzetközi és regionális kormányközi szervezetek;

12 HL L 248., 2002.09.16., 1. o.

d) társaságok, cégek, más magánszervezetek és vállalkozások, és egyéb nem állami szereplők.

(3) Párhuzamos társfinanszírozás esetében a projektet vagy a programot számos, egyértelműen azonosítható összetevőre osztják, amelyeket a társfinanszírozást nyújtó különböző partnerek egyenként oly módon finanszíroznak, hogy a finanszírozás végső felhasználása mindig azonosítható legyen. Közös társfinanszírozás esetében a projekt vagy program teljes költsége megoszlik a társfinanszírozást nyújtó partnerek között, és a forrásokat oly módon csoportosítják, hogy a finanszírozási forrás azonosítása a projekt vagy program részeként végzett egyetlen meghatározott tevékenység tekintetében se legyen lehetséges.

(4) Közös társfinanszírozás esetén a Bizottság – a közös intézkedések végrehajtása céljából – a (2) bekezdés a), b) és c) pontjában említett testületek nevében pénzeszközöket fogadhat és kezelhet. Az ilyen pénzeszközöket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 18. cikkével összhangban célhoz kötött bevételekként kell kezelni.

(5) Társfinanszírozás esetében és egyéb megfelelően indokolt esetekben a Bizottság közhatalmi, és különösen a költségvetés-végrehajtási feladatokkal bízhatja meg az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 54. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett testületeket.

13. cikk
Részvételi szabályok és származási szabályok

(1) Az ezen rendelet alapján finanszírozott beszerzési vagy támogatási szerződések odaítélésében való részvétel nyitva áll valamennyi olyan természetes személy számára, akik a Közösség valamely tagállamának, az Európai Közösség által elismert, hivatalos tagjelölt országnak, vagy az Európai Gazdasági Térség egy tagállamának állampolgárai, illetve olyan jogi személyek számára, amelyek ezen országokban rendelkeznek székhellyel.

Az ezen rendelet alapján finanszírozott beszerzési vagy támogatási szerződések odaítélésében való részvétel – az ezen rendelet erejénél fogva támogatható természetes vagy jogi személyeken túlmenően – nyitva áll valamennyi olyan természetes személy számára is, akik egy, az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága által ekként meghatározott fejlődő ország állampolgárai, illetve olyan jogi személyek számára, amelyek ilyen országokban rendelkeznek székhellyel. A Bizottság közzéteszi és naprakésszé teszi a fejlődő országoknak az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága által létrehozott jegyzékét, összhangban e jegyzék rendszeres módosításaival.

(2) Az ezen rendelet alapján finanszírozott beszerzési vagy támogatási szerződések odaítélésében való részvétel nyitva áll valamennyi olyan természetes személy számára is, akik bármely, az (1) bekezdésben említett országokon kívüli ország állampolgárai, illetve olyan jogi személyek számára, amelyek ilyen országokban rendelkeznek székhellyel, amennyiben létrehozták a külső támogatásaikhoz való kölcsönös hozzáférést. Kölcsönös hozzáférést biztosítanak, amikor egy ország a tagállamok és az érintett kedvezményezett ország számára egyenlő feltételek mellett biztosít támogathatóságot.

Kölcsönös hozzáférést egy adott országra vagy egy adott regionális országcsoportra vonatkozó egyedi határozat útján állapítanak meg. Az ilyen határozatot a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban fogadják el, és legalább egy évig marad hatályban.

(3) Az e rendelet alapján finanszírozott támogatások odaítélésében és közbeszerzési szerződésekben való részvétel nyitva áll a nemzetközi szervezetek számára.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés rendelkezései nem érintik a támogatható szervezetek kategóriáinak részvételét jellegük vagy elhelyezkedésük miatt az elvégzendő cselekvés célkitűzései tekintetében.

(5) A szakértők bármilyen állampolgárok lehetnek. Ez nem érinti a közösségi beszerzési szabályokban megállapított minőségi és pénzügyi követelményeket.

(6) Ha az ezen rendelet alapján finanszírozott intézkedéseket centralizáltan és közvetlenül, szakosított közösségi testületek, nemzetközi vagy nemzeti közszektorbeli testületek, vagy az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 54. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összhangban a közfeladatot ellátó, a magánjog hatálya alá tartozó testületek megbízásával hajtják végre, az irányító jogi személy közbeszerzési és a támogatások odaítélésével kapcsolatos eljárásaiban való részvétel nyitva áll valamennyi olyan természetes személy számára, akik – az (1) bekezdésben megállapított elvekkel összhangban – a közösségi szerződésekhez és támogatásokhoz hozzáféréssel rendelkező országok, vagy az igazgató hatóság szabályai és eljárási értelmében támogatható bármely más ország állampolgárai, illetve az olyan jogi személyek számára, amelyek az ilyen országokban székhellyel rendelkeznek.

(7) Amennyiben a közösségi támogatás egy nemzetközi szervezeten keresztül végrehajtott műveletre terjed ki, a megfelelő szerződéses eljárásokban való részvétel nyitva áll az e cikk értelmében támogatható valamennyi természetes személy és jogi személy számára, valamint a szervezet szabályai értelmében támogatható valamennyi természetes személy és jogi személy számára, ügyelve annak biztosítására, hogy valamennyi adományozót egyenlő bánásmódban részesítsenek. Ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni a beszállítások, anyagok és szakértők tekintetében.

(8) Amennyiben a közösségi finanszírozás egy, a kölcsönösséggel érintett harmadik országgal, vagy egy regionális szervezettel, vagy egy tagállammal társfinanszírozott műveletre terjed ki, megfelelő szerződéses eljárásokban való részvétel nyitva áll az e cikk értelmében támogatható valamennyi természetes személy és jogi személy számára, valamint a harmadik ország, a regionális szervezet vagy a tagállam szabályai értelmében támogatható valamennyi természetes személy és jogi személy számára. Ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni a beszállítások, anyagok és szakértők tekintetében.

(9) Az e rendelet szerint finanszírozott szerződés alapján vásárolt valamennyi beszállításnak és anyagnak a Közösségből vagy egy, az (1) és (2) bekezdésben meghatározott, támogatható országból kell származnia. Az e rendelet alkalmazásában használandó „származás” kifejezést a vonatkozó, vámügyi célok tekintetében megállapított származási szabályokról szóló közösségi jogszabályok határozzák meg.

(10) A Bizottság – megfelelően indokolt esetekben – engedélyezheti a szomszédos országokkal hagyományos gazdasági, kereskedelmi vagy földrajzi kapcsolatokkal rendelkező országokból, vagy más harmadik országokból származó természetes és jogi személyek részvételét, és az eltérő származással bíró beszállítások és anyagok megvételét és felhasználását.

(11) Az eltérések indokolhatók azon az alapon, hogy az érintett országok piacain a termékek és a szolgáltatások nem állnak rendelkezésre, az óriási sürgősség miatt, vagy ha a támogathatósági szabályok egy projekt, egy program vagy egy cselekvés megvalósítását lehetetlenné vagy túlzott mértékben nehézzé tennék.

(12) Azok a pályázók, akiknek a szerződéseket odaítélték, tiszteletben tartják az alapvető, nemzetközileg elfogadott munkaügyi normákat – mint például az ILO alapvető munkaügyi normáit –, az egyesülési szabadságról és a kollektív tárgyalásokról, a kényszer- és a kötelező munka megszüntetéséről, a foglalkoztatás és a foglalkozások tekintetében a megkülönböztetés megszüntetéséről, valamint a gyermekmunka eltörléséről szóló egyezményeket.

14. cikk
A Közösség pénzügyi érdekeinek védelme

(1) Az e rendelet végrehajtásából eredő minden megállapodás vagy szerződés a 2988/1995/EK, Euratom tanácsi rendelettel[13], a 2185/1996/EK, Euratom tanácsi rendelettel[14] és az 1073/1999/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel[15] összhangban tartalmaz a Közösség pénzügyi érdekeinek védelmét biztosító rendelkezéseket, különösen a csalás, a korrupció és bármely más szabálytalanság tekintetében.

(2) A megállapodások és a szerződések kifejezetten feljogosítják a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy valamennyi olyan vállalkozónál és alvállalkozónál rendelkezzenek a dokumentumok ellenőrzésére és a helyszíni ellenőrzésre irányuló hatáskörrel, akik közösségi finanszírozásban részesültek. Ezen felül kifejezetten engedélyezik a Bizottság számára, hogy az 1996. november 11-i 2185/1996/EK, Euratom rendeletben előírtaknak megfelelően helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezzen.

15. cikk
Értékelés

(1) A Bizottság rendszeresen ellenőrzi és felülvizsgálja programjait, és értékeli a programozás hatékonyságát annak érdekében, hogy megbizonyosodjon arról, hogy teljesültek-e a célkitűzések, valamint hogy – a jövőbeli műveletek javítása céljából – lehetővé váljon számára ajánlások megfogalmazása.

13 HL L 312., 1995.12.23., 1. o.
14 HL L 292., 1996.11.15., 2. o.
15 HL L 136., 1999.05.31., 1. o.

(2) A Bizottság tájékoztatás céljából az értékelési jelentéseit megküldi a 16. cikk (1) bekezdésében említett bizottságnak és az Európai Parlamentnek. A tagállamok kérhetik egyedi értékelések megvitatását a 16. cikk (1) bekezdésében említett bizottságban. Az eredményeket tükrözni kell a programtervezésben és a forráselosztásban.

(3) A Bizottság adott esetben valamennyi érdekeltet bevonja az ezen rendelet alapján nyújtott közösségi támogatás értékelési szakaszába. A tagállamokkal, nemzetközi szervezetekkel vagy más testületekkel közös értékelések végezhetők.

III. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. cikk
A bizottság

(1) A Bizottságot egy, a demokráciával és az emberi jogokkal foglalkozó bizottság (a továbbiakban: „bizottság”) segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK tanácsi határozat[16] 4. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is. Az 1999/468/EK tanácsi határozat 4. cikkének (3) bekezdésében előírt időszak 30 nap.

(3) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

(4) A bizottsági ülések jegyzőkönyvét tájékoztatás céljából megküldik az Európai Parlament számára.

17. cikk
Éves jelentés

(1) A Bizottság megvizsgálja az e rendeletnek megfelelően elvégzett támogatási intézkedések végrehajtása tekintetében elért előrehaladást, és az Európai Parlament és a Tanács számára éves jelentést nyújt be a végrehajtásról és az eredményekről, valamint – amennyire lehetséges – a támogatás legfőbb eredményeiről és hatásairól. A jelentés az európai közösségi fejlesztési politika végrehajtásáról és a külső támogatás végrehajtásáról szóló éves jelentés, valamint az EU emberi jogokról szóló éves jelentésének szerves részét képezi.

(2) Az éves jelentés információkat tartalmaz az előző év vonatkozásában a finanszírozott intézkedésekről, az ellenőrzési és értékelési gyakorlatok eredményeiről, az érintett partnerek részvételéről és – a globális, regionális, és országos intézkedéseknek megfelelő lebontásban – a költségvetési kötelezettségvállalások és kifizetések végrehajtásáról, valamint a támogatási területekről. A jelentés értékelni fogja az e rendelet célkitűzéseinek elérésével kapcsolatban a támogatás eredményeit.

18. cikk
Pénzügyi referenciaösszeg

Az e rendelet végrehajtása vonatkozásában a 2007–2013-as időszakra a pénzügyi referenciaösszeg 1 103,702 millió euró. Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság a 2007–2013-as időszakra szóló pénzügyi terv korlátain belül engedélyezi.

16 HL L 184., 1999.7.17., 23.o.

19. cikk
Felülvizsgálat

A Bizottság 2010. december 31-ig benyújt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak egy, az e rendelet első három évben történt végrehajtásának értékeléséről szóló jelentést, adott esetben egy, az eszköz szükséges módosításainak bevezetéséről szóló jogalkotási javaslattal együtt.

20. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjá*ban való kihirdetést követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2007. január 1-jétől 2013. december 31-ig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az Elnök	*az Elnök*

JOGALKOTÁSI PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT MEGNEVEZÉSE:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE A DEMOKRÁCIA ÉS AZ EMBERI JOGOK VILÁGSZINTŰ ELŐMOZDÍTÁSA FINANSZÍROZÁSI ESZKÖZÉNEK LÉTREHOZÁSÁRÓL (A DEMOKRÁCIA ÉS AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI ESZKÖZE)

2. TEVÉKENYSÉGALAPÚ IRÁNYÍTÁSI ÉS KÖLTSÉGVETÉS-TERVEZÉSI KERET

Érintett politikai terület(ek) és kapcsolódó tevékenység(ek): Emberi jogok és a demokrácia – A demokráciára és az emberi jogokra irányuló európai kezdeményezés (19.04)

3. KÖLTSÉGVETÉSI TÉTELEK

3.1. Költségvetési tételek (működési tételek és kapcsolódó technikai és igazgatási támogatási tételek (ex- B.A. tételek)), beleértve a tételek megnevezését is:

19.01.04.01	Fejlesztési Együttműködési és Gazdasági Együttműködési Eszköz (DCECI) – Igazgatási kiadások (rész)
19.01.04.02	Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) – Igazgatási kiadások (rész)
19.01.04.03	Stabilitási Eszköz (IfS) – Igazgatási kiadások
19.04.01	Európai Egyetemközi Központ
19.04.02.01	Emberi jogok és a demokrácia – Az Európai Szomszédsági Eszköz horizontális és földrajzi hatókörében végzett tevékenységek
19.04.02.02	Emberi jogok és a demokrácia – A Fejlesztési Együttműködési és Gazdasági Együttműködés Eszköz horizontális és földrajzi hatókörében végzett tevékenységek
19.04.02.03	Emberi jogok és a demokrácia – Az Előcsatlakozási Eszköz horizontális és földrajzi hatókörében végzett tevékenységek
19.04.02.04	Emberi jogok és a demokrácia – A Stabilitási Eszköz horizontális és földrajzi hatókörében végzett tevékenységek
19.04.03.01	EU-s választási és megfigyelői küldetések – Az Európai Szomszédsági Eszköz horizontális és földrajzi hatókörében végzett tevékenységek
19.04.03.02	EU-s választási és megfigyelői küldetések – A Fejlesztési Együttműködési és a Gazdasági Együttműködés Eszköz horizontális és

földrajzi hatókörében végzett tevékenységek

19.04.04 Előkészítő intézkedés egy konfliktusmegelőző hálózat létrehozására

19.04.05 A korábbi együttműködés befejezése

Meg kell jegyezni, hogy a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítása finanszírozási eszközének létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat elfogadása szükségessé teszi a 19.04. költségvetési fejezet szerkezetének felülvizsgálatát.

3.2. A cselekvés és a pénzügyi hatás időtartama:

2007–2013

3.3. Költségvetési jellemzők:

Költségvetési tétel	**A kiadás típusa**		**Új**	**EFTA-hozzájárulás**	**A csatlakozni kívánó országok hozzájárulásai**	**Tétel a pénzügyi tervben**
19.04	Nem kötelező	Diff.[1]/ Nem diff.[2]	IGEN	NINCS	NINCS	**4.**

4. FORRÁSOK ÖSSZEFOGLALÁSA

4.1. Pénzügyi források

4.1.1. A kötelezettségvállalási előirányzatok (CA) és a kifizetési előirányzatok (PA) összefoglalása

Millió euró (három tizedesjegyig)

Kiadások típusa	Szakasz		Év n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 és később	Összesen
Működési kiadások[3]									
Kötelezettségvállalási előirányzatok (CA)	8.1.	a	130,673	136,963	141,764	145,825	151,873	320,533	1.027,631
Kifizetési előirányzatok (PA)		b	64,422	101,890	129,824	142,211	150,358	438,926	1027,631
A referenciaösszegben szereplő igazgatási kiadások [4]									

1 Differenciált előirányzatok
2 Nem differenciált előirányzatok (a továbbiakban: NDA)
3 Az érintett xx cím xx 01 fejezetébe nem tartozó kiadások.

Technikai és igazgatási támogatás (NDA)	8.2.4.	c	9,406	10,248	10,599	10,712	11,240	23,866	76,071

TELJES REFERENCIAÖSSZEG

Kötelezettségvállalási előirányzatok		a+c	**140,079**	**147,211**	**152,363**	**156,537**	**163,113**	**344,399**	**1.103,702**
Kifizetési előirányzatok		b+c	73,828	112,138	140,423	159,923	161,598	462,792	1103,702

4.1.2. A pénzügyi programozással való összeegyeztethetőség

☑ A javaslat összeegyeztethető a meglévő pénzügyi programozással.

☐ A javaslat megkívánja a pénzügyi terv vonatkozó fejezetének átprogramozását.

☐ A javaslat megkövetelheti az intézményközi megállapodás[5] rendelkezéseinek alkalmazását (azaz a rugalmassági eszköz vagy a pénzügyi terv módosítását).

4.1.3. A bevételre gyakorolt pénzügyi hatás

☑ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a bevételre

☐ A javaslatnak van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatás a következő:

5. JELLEMZŐK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

5.1. A Közösség részvétele által létrejövő hozzáadott érték és a javaslatnak az egyéb pénzügyi eszközökkel való összeegyeztethetősége és lehetséges szinergiája

A mind a négy új eszköz tekintetében közös, a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítására vonatkozó, különálló tematikus program indokoltsága abból a tényből ered, hogy a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása szerepel mindhárom földrajzi eszköz (ENPI, DCECI és IPA), valamint a Stabilitási Eszköz javasolt célkitűzései és támogatható intézkedései között. Az egyedi beavatkozásokra irányuló lehetőségek a földrajzi programokkal összefüggésben fognak felmerülni. A demokrácia és az emberi jogok azonban kiváltképpen globális érdekeltségű és jelentőségű kérdések. Ennélfogva szükség van az Európai Közösség arra irányuló képességére, hogy nemzetközi szinten fejezze ki és támogassa az egyedi célkitűzéseket és azokat az intézkedéseket, amelyek földrajzilag nem kapcsolódnak, és nem is kötődnek a válságokhoz. Ezen túlmenően az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos globális kampányok transznacionális megközelítést igényelnek, továbbá az EU-n és a partnerországokon belüli műveletekkel járhatnak. Az olyan műveletek esetében, mint például az EU választási megfigyelése, egyetlen tematikus programra van szükség a politikai összhang, az egységesített irányítási rendszer és a közös működési normák biztosítása érdekében.

---

4 A(z) xx cím xx 01 04 cikkében szereplő kiadások.

5 Lásd az intézményközi megállapodás 19. és 24. pontját.

5.2. A javaslat célkitűzései, várt eredményei és kapcsolódó mutatói a tevékenységalapú irányítási keret összefüggésében

Az általános célkitűzés a demokrácia, a konfliktusmegelőzés és az emberi jogok tiszteletben tartásának fejlesztéséhez és konszolidációjához való hozzájárulás, összhangban az EU-s politikákkal és iránymutatásokkal, valamint szoros együttműködésben a civil társadalommal.

A főbb tevékenységi területek a következőket tartalmazzák:

- a civil társadalmi tevékenység és a demokrácia felé történő előrehaladás előfeltételeiként az emberi jogok és az alapvető szabadságok előmozdítását ott, ahol azok a leginkább veszélyeztetettek, különösen a szólásszabadság és egyesülési szabadság, valamint az emberi jogvédők védelme tekintetében; valamint támogatást az elnyomás áldozatai számára, különösen a kínzás és az embertelen bánásmód áldozatainak rehabilitációját;

- a civil társadalom szerepének növelését az emberi jogok, a demokratikus reformok és konfliktusmegelőzés előmozdításában, beleértve a politikai képviselet és részvétel fokozására, továbbá a civil társadalmi párbeszédnek a megosztott társadalmakban való fejlesztésére irányuló támogatást;

- a kevéssé jól képviselt rétegek arra történő ösztönzését, hogy hangot adjanak véleményüknek, részt vegyenek a civil társadalomban és a politikai rendszerben, küzdve a bármilyen alapon történő megkülönböztetés valamennyi formája ellen, és előmozdítva a kisebbségek és a bennszülött népek jogait;

- egyedi célként, valamint a gyermekek jogainak és a nemek közötti egyenlőségnek valamennyi tevékenységben történő középpontba állításával a nők és gyermekek jogainak megerősítését;

- az emberi jogok védelmét, továbbá a jogállamiság és a demokrácia előmozdítását – különösen nemzetközi büntető igazságszolgáltatási mechanizmusok és alapvető jogi eszközök segítségével – célzó nemzetközi keretek megerősítését;

- a demokratikus választási eljárásokba vetett bizalom kiépítését az EU választási megfigyelésének továbbfejlesztésén, valamint a regionális és nemzeti szintű megfigyelési kapacitásra irányuló támogatáson keresztül

A program:

- hatályát tekintve globális lesz, a tevékenységeket nemzetközi, regionális és nemzeti szinten, valamint az EU-n belül támogatva, amennyiben az EU támogathatja a közvetlenül a harmadik országok emberi jogaival kapcsolatos visszaélésekre vonatkozó tevékenységeket; elő fogja mozdítani a demokrácia kiépítésére és az emberi jogok védelmére irányuló integrált megközelítést, valamint biztosítani fogja a nemekkel és a konfliktusokkal kapcsolatos érzékenységet;

- elsődlegesen a civil társadalommal, valamint azon keresztül fog működni, támogatva azt, hogy a civil társadalom a párbeszéd és reformok hatékony erejévé váljon;

- pénzügyi és technikai támogatást fog nyújtani azokhoz a műveletekhez, amelyek nem végezhetők el megfelelően vagy hatékonyan a többi EK-program főbb tevékenységein keresztül; ezek magukba foglalhatják az emberi jogok és a demokrácia területén különleges szakértelemmel bíró nemzetközi és regionális szervezetekkel folytatott együttműködést is.

5.3. Végrehajtási módszer (indikatív)

Központosított irányítás

☑ közvetlenül a Bizottság által

☐ közvetetten a következőknek történő hatáskör-átruházással:

☐ végrehajtó hivatalok

☐ a Közösségek által létrehozott szervek a költségvetési rendelet 185. cikkében említettek szerint

☑ nemzeti közszektorba tartozó szervek/közfeladatot ellátó szervek

☐ ***Megosztott vagy decentralizált irányítás***

☐ a tagállamokkal

☐ harmadik országokkal

☑ ***Nemzetközi szervezetekkel való közös irányítás (nevezze meg)***

A javasolt rendelet 10. cikkének (2) bekezdése

6. FELÜGYELET ÉS ÉRTÉKELÉS

6.1. Felügyeleti rendszer

A demokráciára és az emberi jogokra irányuló európai kezdeményezés (EIDHR) alapján nyújtott támogatás felügyelete és értékelés a múltban négy szinten zajlott. Elsőként az EK feladatvezetője figyelemmel kísér minden egyes projektet, és – amennyiben lehetséges – részt vesz a projekt végrehajtásában, valamint végső értékelést készít a befejezést követően. Másodsorban az EIDHR-projektek az eredményalapú felügyeleti rendszerben (results based monitoring system; ROM) szerepelnek, amelyen keresztül a külső tanácsadók további felügyeleti küldetéseket végeznek. Harmadrészt az egy adott EIDHR-célkitűzés területén szereplő projektekre kiterjedő egyedi EIDHR-értékeléseket végeznek minden évben. Végül pedig az EIDHR-projektek szerepelnek a RELEX-család értékelési osztálya által elvégzett – vagy egy meghatározott földrajzi térségre, vagy egy ágazatra kiterjedő – szélesebb

körű értékelésekben. E felügyeleti és értékelési rendszer a demokrácia és az emberi jogok európai eszközéről szóló javasolt rendelet értelmében továbbra is fennáll.

6.2. Értékelés

2005-ben két egyedi értékelést végeztek el az EIDHR vonatkozásában. Egy általános hatástanulmányt pedig egy 48 befejezett EIDHR-projektből álló mintán. A különböző értékelési kritériumokból – ideértve a relevanciával és a végrehajtással kapcsolatos aspektusokat – származó eredmények összevetését követően a tanulmány azt mutatja, hogy az értékelésben az egyedi projektek 70%-a kiváló vagy jó eredményt kapott. A tanulmány azonban azt sugallja, hogy a projektek végrehajtásával foglalkozó számos szervezet csak korlátozott mértékben értelmezi az EIDHR-t globális programként. Ezen felül a kedvezményezetteket és a célcsoportokat jobban be kell vonni az igényekre vonatkozó értékelésbe és a projektjavaslatok kialakításába, valamint a nyomon követésbe és az értékelésbe. A kapcsolódó területeken az EK vagy nem az EK által finanszírozott tevékenységekkel meglévő potenciális kapcsolatok és szinergiák nincsenek eléggé feltárva. Az EK-ról alkotott általános kép nem a legrugalmasabb adományozót festi le, de a támogatás megszerzése a kedvezményezett szervezetek számára óriási előnyökkel jár. Az EU-t kulcsszereplőnek tartják a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítása terén, és az EU-finanszírozás gyakran alapvető fontosságú, valamint politikai hátteret is jelent a szervezetek számára.

Egy másik értékelés a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem, valamint a kisebbségek jogainak előmozdítása területén befejezett projektekre terjedt ki, és rámutatott arra, hogy az e területen végzett EIDHR-finanszírozás elérte a világ leginkább kihívásokkal teli területein élő, legsebezhetőbb közösségeinek némelyikét. Noha a tanulmány nem tárta fel a nem finanszírozott projekteket, egyértelmű, hogy fontos kezdeményezések történnek, amelyek a rasszizmus és az idegengyűlölet hatásainak csökkentésére irányuló, határozott idejű szolgáltatások nyújtására juttatott, az európai pénzeszközöket jól hasznosító projektektől azokig a projektekig terjedtek, amelyek kiváló eredményt értek el és a legnehezebb körülmények között működtek, és mégis a helyi tulajdonosok mellett potenciálisan fenntartható élvonalbeli programozást alkalmazták. Az EIDHR-ből származó pénzeszközök stratégiai szabadságot nyújtottak néhány nem kormányzati szervezet számára, hogy olyan nagyobb innovatív projekteket hajtsanak végre, amelyek megvalósítása EU-s támogatás nélkül lehetetlen lett volna, és amelyek a saját népeikért elsődlegesen hosszú távú felelősséggel rendelkező központi és helyi kormányzatok által a jövőben követendő gyakorlati mintává válhatnak – úgy hazai, mint nemzetközi szinten. Ezen túlmenően a nem kormányzati szervezetek – részvételi módszereikkel, valamint valódi értéket hozzáadó emberi jogi elveikkel és az etnikai megosztottság élességét csökkentő bizalom előmozdításával – elsőként tudtak projekteket alkalmazni és politikákkal szembeszegülni ott, ahol a hivatali apparátus nem megbízható, és ahol ennek megfelelően a kormányok korlátozhatók, és nincs elég önbizalmuk ahhoz, hogy vállalják a népszerűtlen kisebbségi jogi kérdésekkel kapcsolatos kockázatokat. Az EIDHR-en keresztül az EU a gyakorlatban tudta bizonyítani az emberi jogi elveket és az etnikumok közötti együttműködést, amelyek mellett kiáll, megmutatva ugyanakkor a civil társadalom irányába és az alapvető jogok védelmére irányuló megközelítések sokféleségének támogatására tett kötelezettségvállalását is.

Ezen túlmenően egy, „Az EIDHR-re vonatkozó hatásmutatók megállapítása” című, egyedi tanulmányt is végeztek. A tanulmány tartalmazza a program és a projekt szintjén javasolt hatásmutatókat, valamint egy, az EIDHR-partnerekhez szóló, arra vonatkozó útmutatót, hogy miként hozzanak létre megfelelő mutatókat projektjeik számára. Az útmutató az EIDHR honlapján olvasható. E tanulmány eredménye alapként szolgált a javasolt projektek azon hatásmutatói számára, amelyek szerepelnek a globális kampányok szerinti projektek kiválasztása tekintetében az EIDHR 2005–2006-os ajánlattételi felhívásaiban.

2006-ban két, a válságkezelés polgári aspektusaival kapcsolatos EK-képzési projektre, valamint az emberi jogokra vonatkozó andoki programra kiterjedő értékelési jelentést nyújtottak be. Az év során további két EIDHR egyedi értékelés elvégzését írták elő.

A javasolt rendelet 15. cikke alapján a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze alapján nyújtott támogatás felügyelete és értékelése a korábbi évekhez hasonlóan fog folytatódni.

6.3. Félidős értékelés

A javasolt rendelet 19. cikke előírja a rendelet végrehajtásának félidős értékelését. A Bizottság 2010. december 31-ig benyújt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak egy, a rendelet alapján az első három évben (2007–2009) nyújtott támogatások végrehajtását értékelő jelentést. Adott esetben a Bizottság szükséges módosításokat javasolhat az eszközre vonatkozóan.

7. CSALÁS ELLENI INTÉZKEDÉSEK

Hivatkozás a javasolt rendelet 14. cikkében szereplő rendelkezésére.

8. FORRÁSOK RÉSZLETEZÉSE

8.1. A humán erőforrásra gyakorolt hatás

A támogatás kezeléséhez szükséges humán erőforrásokat az évenként kezelt kötelezettségvállalási előirányzatokban 10 millió eurónként 4,8 fős (valamennyi személyzeti kategóriát magában foglaló) személyzetre becsülik. A teljes időszakban ez egy 775 FTE-s (teljes munkaidőben foglalkoztatott személyzeti egyenérték) becsült teljes növekedést jelentene, a következő négy külső támogatási eszköz tekintetében – DCECI, ENPI, Stabilitási Eszköz és a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze (EIDHR) – a 2006. április 1-jén meglévő személyzeten felül. A demokrácia és az emberi jogok európai eszköze tekintetében szükséges források lefedik a rendelet szerinti valamennyi cselekvést. A 2007-ben szükséges források összeegyeztethetők a 2007-es előzetes költségvetési tervezettel.

8.2. A humán erőforrások átfogó pénzügyi hatása

A cselekvés kezeléséhez szükséges, a 2006. április 1-jei helyzethez képest további humán erőforrásokat az igazgatási támogatási kiadásokkal (szerződéses meghatalmazottak és helyi meghatalmazottak) kapcsolatos előirányzatokon keresztül

finanszírozzák. Ők egészítik ki a központok és a küldöttségek irányításában részt vevő egyéb humán erőforrásokat (tisztviselők, ideiglenes meghatalmazottak és mások).

A becsült költségeket a 4.1.1. pontban veszik figyelembe.

8.3 Egyéb, a referenciaösszegben szereplő igazgatási kiadások (igazgatási kiadások)

A humán és igazgatási erőforrásokkal kapcsolatos szükségleteket az éves elosztási eljárás keretében az igazgatási főigazgatóság részére juttatott kiutaláson belül fedezik.